

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 16. oktober 2024

Sak: 2024/1163

Klager: A

Klagemotpart: Linja AS

Saken gjelder: Uenighet om installasjon av AMS-måler uten kommunikasjonsmodul

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 14. mai 2024 i uenighetssak mellom A og Linja AS om installering av strømmålere uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig, fritidsbolig og naust. I vedtaket slo RME fast at nettselskapet ikke kunne installere en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul i klagers bolig eller fritidsbolig da vilkårene for fritak etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b var oppfylt. RME konkluderte imidlertid med at klager ikke kunne kreve å få installert en annen type måler enn AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Videre konkluderte RME med at retten til fritak for installasjon av AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul ikke gjaldt klagers naust. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen, nemndsmedlemmene Edna Grepperud og Helle Grønli.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 14. mai 2024 vedtak om at nettselskapet Linja AS (heretter «nettselskapet» eller «Linja») kunne kreve å bytte de gamle målerne hos A (heretter «klager»), men at de ikke hadde rett til å installere AMS med mobildatakommunikasjon hos kunder som hadde fått innvilget fritak fra AMS med kommunikasjonsmodul, jf. forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. av 11. mars 1999 nr. 301 (avregningsforskriften) § 4-1 annet ledd bokstav b. Videre slo RME fast at nettselskapet etter samme bestemmelse hadde plikt til å gi klager fritak fra AMS med kommunikasjonsmodul i hans primære bolig og fritidsbolig/sekundærbolig.
- (2) Klager brakte saken inn for RME som en uenighetssak den 20. februar 2024. Bakgrunnen for saken er at nettselskapet den 22. november 2023 sendte klager melding om at strømmåleren måtte byttes og at strømleveransen ville stenges dersom ikke ny godkjent måler var installert innen 1. februar 2024. Den 22. desember 2023 viste klager til at Linja AS (tidl. Mørenett AS) den 20. februar 2020 hadde gitt ham fritak fra AMS, etter fremlegging av medisinsk dokumentasjon. Klager sendte ny søknad om fritak den 3. januar 2024. I brev datert 9. januar 2020 avslo Linja AS klagers søknad om fritak fra

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul i klagers naust og det de omtaler som «gammelt hus» (sistnevnte blir av RME omtalt som «sekundærbolig» eller «fritidsbolig»). Det ble opplyst at nettselskapet ville levere ny AMS-måler til klagers bolig, men at denne ville benytte mobildatakommunikasjon.

- (3) Klager sendte klage til nettselskapet og RME, henholdsvis 28. januar og 15. februar 2024.
- (4) I brev datert 27. februar 2024 ba RME nettselskapet om opplysninger som kunne være relevante for behandlingen av saken.
- (5) Nettselskapet svarte RME i e-post datert 8. mars 2024 at de 10. februar 2020 hadde gitt «midlertidig fritak for kommunikasjon» på bakgrunn av klagers legeerklæring, men at de aldri fikk tilgang til anleggene for å gjennomføre bytte til AMS-måler med deaktivert kommunikasjonsmodul. Det opplyses at nettselskapet i 2020 avslo en søknad fra klager om å beholde de gamle målerne. Nettselskapet avslo også klagers søknad datert 3. januar 2024 om «[f]ritak fra AMS-måler og måler med skitten strøm» fordi de mente at klager måtte akseptere AMS-måler med mobildatakommunikasjon i boligen da klager selv brukte mobil og mobildata. Videre viste nettselskapet til at klager ikke hadde fast opphold i naustet og heller ikke hadde dokumentert fast opphold i fritidsboligen.
- (6) Klager svarte opp nettselskapets merknader i e-post den 14. mars 2024. Klager pekte på at det er mulig å skru av mobiltelefoner, i motsetning til en måler med mobildatakommunikasjon. Videre ble det pekt på at det er mulig å holde mobiltelefoner borte fra soveværelse og stue, men måleren var lokalisert i stuen nede i huset der de pleide å sitte og bruke PC og fjernsyn. Klager understrekte også at de ikke hadde wifi i mobiler eller i boligen. I tillegg viste klager til at fritidsboligen og naustet delvis ble brukt av dem og delvis var disse utleid til utenlandske turister.
- (7) RME varslet partene om vedtak den 25. mars 2024.
- (8) Klager sendte merknader til forhåndsvarselet den 14. april 2024. Det ble opplyst at naustet dels brukes som fritidsbolig, dels som arbeidsplass og dels til utleie. Klager understrekte at de ikke motsatte seg målerbytte, men at det ble installert målere som avgir skitten strøm til husets strømmett, selv om AMS-funksjonen er slått av.
- (9) RME fattet vedtak i saken den 14. mai 2024 med følgende konklusjon:
 - «1. Linja AS kan etter forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1 b kreve å bytte de gamle målerne til A.
 - 2. Linja AS har etter forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1 b ikke en rett til å installere AMS med mobildatakommunikasjon hos kunder som får innvilget fritak fra AMS med kommunikasjonsmodul.
 - 3. Linja AS har etter forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1 b en plikt til å gi A fritak fra AMS med kommunikasjonsmodul i hans primære bolig og fritidsbolig/sekundærbolig.»
- (10) Vedtaket ble påklaget til Energiklagenemnda den 29. mai 2024 og nettselskapet ble orientert om klagen den 20. juni 2024.

- (11) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 9. august 2024.
- (12) Klager og klagemotpart har i brev datert 19. august 2024 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader. Klager har ikke inngitt ytterligere merknader.
- (13) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 16. oktober 2024.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak og innstilling

- (14) I vedtaket datert 14. mai 2024 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn og partenes anførsler.
- (15) RME viser i sin vurdering til at Energiklagenemnda tidligere har stadfestet at en kunde ikke har krav på å beholde gammel måler når det er gitt fritak fra installasjon av AMS-måler. RME mener også at dommen fra Borgarting lagmannsrett av 3. november 2022 med ref. LB-2021-136295 viser at nettselskapet kan ivareta kundens rett til fritak fra AMS gjennom å installere en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul. Kunder som får fritak kan ifølge RME ikke kreve tiltak utover dette.
- (16) Videre viser RME til at kommunikasjonen i AMS som oftest er basert på radio mesh-teknologi og at nettselskapet ønsker å innvilge klager fritak ved å benytte mobildatakommunikasjon, som har lavere sendefrekvens. RME vurderer at dette ikke tilfredsstiller kundens rett til fritak etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b. RME peker på at det er slått fast gjennom forvaltningspraksis at kunder som får fritak etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b, har rett på å få en AMS-måler hvor kommunikasjonsmodulen er fjernet eller deaktivert. Nettselskapet har derfor etter RMEs syn ikke rett til å installere AMS med mobildatakommunikasjon.
- (17) RME peker på at det er slått fast gjennom forvaltningspraksis at kunder kun kan få fritak i egen bolig og fritidsbolig. Som eksempel vises det til RMEs vedtak med dokumentnummer 201709013-3 og 201901782-22. RME peker på at det ikke gis fritak til næringsvirksomhet og at personer som har fått fritak ikke kan kreve at boliger tilhørende andre også skal unntas installasjon. RME peker på følgende uttalelse fra Energidepartementet (tidligere Olje- og energidepartementet) av 4. april 2018 med referansenummer 18/387:

«(...) støtter derfor NVE i synet på at det er nødvendig med en streng praksis når det gjelder adgang til å få fritak fra installasjon av AMS-måler. Sluttbrukere som av helsemessige årsaker mener at de ikke kan ha AMS-måler, vil kunne få fritak, jf. MAF. § 4-1 andre ledd bokstav b. Grunnlaget for dette må imidlertid dokumenteres overfor nettselskapet i hvert enkelt tilfelle. Det er ikke mulig å be om fritak for installasjon av AMS for andre, eksempelvis naboer eller venner, ettersom dette vil redusere fordelene med AMS. Unntaket i forskriften § 4-1 andre ledd bokstav b begrenses derfor til å gjelde sluttbruker, dvs. den som har inngått kontrakten med nettselskapet, jf. forskriften § 1-3, samt eventuelle medlemmer av husstanden».
- (18) Etter RMEs vurdering er det ikke tvil om at klager har rett på fritak for primærboligen. Dersom den eldre boligen er en fritidsbolig/sekundærbolig eid av klager, vurderer RME

det som at han har rett på fritak også i denne. RME vurderer imidlertid at naustet ikke kvalifiserer til fritak fordi det ikke er en bolig.

- (19) RME peker til sist på at det ligger utenfor deres myndighet å ta stilling til det rettslige grunnlaget og vilkårene for stengning av strøm, og at eventuell uenighet på dette området må tas opp med Elklagenemnda.
- (20) I innstillingen datert 9. august 2024 opplyser RME at de ikke kunne se at klager hadde kommet med noen nye saksopplysninger eller anførsler som ville gi grunnlag for å endre vedtaket.

3 Partenes anførsler

3.1 Klagers anførsler

- (21) Klager har i det vesentlige anført:
- (22) Klagen gjelder RMEs vedtak der klager og hans husstand nektes fritak for strømmåler som produserer skitten strøm (ledningsbundet spenningsstøy). Klager har bedt om at RMEs vedtak oppheves og at saken får ny behandling.
- (23) Klagen er basert på:
 - 1. en juridisk redegjørelse fra advokat Hugo Matre, som konkluderer med at klagere har rett til fritak for skitten strøm dersom vilkårene Borgarting lagmannsrett oppstiller for fritak er oppfylt. Det vises til at vilkårene i klagers tilfelle er oppfylt gjennom innsendt legeattest og egenerklæring.
 - 2. en faglig redegjørelse for kunnskapsgrunnlaget om helsevirkninger og -skader fra skitten strøm, og at dette er styrket etter Borgarting lagmannsretts dom 3. november 2022, ref. LB-2021-136295.
- (24) Det vises til at vedtaket først og fremst tar for seg hvorvidt nettselskapet har rett til å skifte måler, noe som ikke er omstridt. Det som ifølge klager er omstridt, er om nettselskapet har rett til å skifte måler til en måler som etter klagers syn vil føre til helseplager. Klager viser i denne forbindelse til at myndighetene skal føre en føre-var-linje og at gjeldende forskrifter for strålevern fremhever at det skal tas spesielt hensyn til sårbare grupper.
- (25) Klager understreker at han ikke ber om å få beholde gammel måler, men om en måler som ikke tilfører boligen skitten strøm døgnet rundt, eventuelt om avbøtende tiltak som fjerner den skitne strømmen uten at strømmen må slås av.

3.2 Klagemotpartens anførsler

- (26) Klagemotparten har i det vesentlige anført:
- (27) I e-post til RME datert 8. mars 2024 opplyser nettselskapet at den gang klager ble gitt fritak i 2020 presiserte nettselskapet at fritaket var «midlertidig» slik at de skulle ha anledning til å korrigere kurs ved forskriftsendring, nye føringer fra regulator, ny teknologi eller andre muligheter de ikke forutså på tidspunktet for behandlingen av klagen. Nettselskapet forklarer at dette er årsaken til at klagen den gang ble behandlet fullt ut for alle tre anlegg: naust, gammelt hus og bolig.

- (28) I samme e-post begrunner nettselskapet sitt avslag på klagers søknad om fritak fra AMS-måler med at kunden ikke hadde fast opphold i naustet og heller ikke hadde dokumentert fast opphold i fritidsbolig. Nettselskapet viser til at de heller ikke har gitt fritak for bytte til ny AMS-måler i klagers bolig på bakgrunn av argumentasjon om «skitten strøm».
- (29) Det vises i denne sammenheng til at ledningsbundet spenningsstøy oppstår når spenningsnivået som elektronikk benytter er på å lavere spenningsnivå enn 230V og at dette er tilfellet i en rekke helt vanlige elektroniske husholdningsartikler. Videre pekes det på at ledningsbundet spenningsstøy ikke er avgrenset til utstyr i kundene sine egne hjem. Det vises til at alt utstyr i andre hjem og industri rundt kunden, både fra elektronikk og elbil-ladere, vil påvirke mengden spenningsstøy. Tilskuddet av overharmonisk ledningsstøy fra en strømmåler vil ifølge nettselskapet være svært lave i forhold til andre normale kilder i eget hus, og det som kommer fra nabolaget. Nettselskapet stilte i sitt avslag krav til at klager måtte godta kommunikasjon med mobildata, da de la til grunn at kundene brukte mobiltelefon/mobildata. Derfor mente nettselskapet at det var rimelig å kreve strømmåler som kommuniserte med samme teknologi som kunden selv benyttet til eget bruk. Nettselskapet opplyste at med mobildata ville måleravlesninger ble sendt til nettselskapet fire ganger daglig som små korte «tekstmeldinger».
- (30) Nettselskapet ba RME om å vurdere om forskrifter eller forarbeidene likestilte radio mesh-kommunikasjon med mobildatakommunikasjon, og om fritaksreglene skulle gjelde når kunder selv benyttet samme teknologi som nettselskapet ønsket å benytte. Nettselskapet opplyste at se anså mobildata som et svært godt tilbud til kunder som er usikre på stråling og teknologien radio mesh.
- (31) Nettselskapet har ikke inngitt merknader i klagerunden.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (32) Saken gjelder As klage over vedtak fattet av RME den 14. mai 2024. Sakens hovedspørsmål er om klager kan motsette seg installering av AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsmodul i klagers primærbolig og sekundærbolig/fritidsbolig, samt installasjon av ordinær AMS-måler i klagers naust. Nemnda vil bemerke at spørsmål om stenging av strøm er utenfor nemndas virkeområde.
- (33) Det følger av avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b at nettselskapene er forpliktet til å installere AMS (avansert måle- og styringssystem) i hvert målepunkt, med mindre installasjonen er til «vesentlig og dokumenterbar ulempe» for sluttbruker. Nemnda viser til at nettselskapet har plikt til å gi fritak dersom vilkåret «vesentlig eller dokumenterbar ulempe» er oppfylt. Dette fritaket gjelder etter ordlyden kun nettselskapets plikt til å «sørge for at AMS er installert i hvert enkelt målepunkt». Rekkevidden av fritaket etter § 4-1 annet ledd bokstav b innebærer etter nemndas syn et fritak fra kommunikasjonsmodulen i AMS-målere. En deaktivering av denne medfører at måleren verken kan sende eller motta signaler. Bestemmelsen gir ikke hjemmel for å frita fra installasjon av målere uten kommunikasjonsenhet (AMS). Dette gjelder generelt, uavhengig av målerens øvrige kvaliteter. I denne saken krever klager rett til å få installert en måler som i tillegg til å være uten aktiv kommunikasjonsmodul også hindrer det klager betegner som ledningsbundet spenningsstøy («skitten strøm»).
- (34) I forvaltningen har regelen blitt praktisert slik at det må foreligge helsemessig ulempe dokumentert ved attest fra lege eller psykolog, jf. Energiklagenemndas avgjørelse i sak

2021/1991. Unntaksregelen ble utformet for å ta hensyn til tilbakemeldinger under høringsprosessen om at kravet til installering av AMS-måler opplevdes som belastende for enkelte. Formålet var å etablere en sikkerhetsmekanisme for personer som opplevde det som svært belastende å få en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul installert i egen bolig, jf. NVE høringsdokument 1/2011 kapittel 3.10.

- (35) I denne saken har klager fremlagt legeerklæring m.m. som dokumentasjon på at installasjon av AMS-måler fører til «vesentlig og dokumenterbar ulempe». Det er ikke omtvistet at klager oppfyller vilkårene for unntak fra AMS-måler med aktiv kommunikasjonsmodul i avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b.
- (36) RME skriver i vedtaket:

«Det er ingen tvil om at kunden har rett på fritak i egen bolig (bostedet). Når det gjelder naustet, vurderer RME at den ikke er kvalifisert til fritak fordi det ikke er en bolig. Dersom den eldre boligen er en fritidsbolig/sekundærbolig som er eid av kunden, vurderer vi at kunden har rett på fritak også i eldre bolig, jf. § 4-1 bokstav b.»
- (37) Nemnda slutter seg til denne vurderingen og er således enig med RME i at fritaksregelen omfatter fritak fra installasjon av AMS i klagers primærbolig. Også klagers sekundærbolig/fritidsbolig kan etter nemndas vurdering være omfattet av fritaksregelen i dette tilfellet.
- (38) Nemnda har i en rekke saker fremhevet at det er opp til hvert enkelt nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-måler, skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital strømmåler uten sender, jf. avregningsforskriften § 3-1. Nemnda er følgelig enig med RME i at avregningsforskriften § 4-1 ikke er til hinder for at nettselskapene bytter målere, all den tid installasjonen gjelder måler uten aktiv kommunikasjonsmodul. Etter Energiklagenemndas syn har ikke klager etter avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b krav på å få installert en annen måler enn en AMS-måler med fjernet eller deaktivert kommunikasjonsenhet.
- (39) Klager har vedlagt et notat forfattet av advokat Hugo Matre adressert til en gruppe med navn «Aksjonen vi tar AMS-målerne for retten». Det hevdes i notatet at både formålet med fritaksregelen og hensynet til harmoni og konsekvens i regelverket, tilsier at fritaket også er anvendelig for el-overfølsomme som reagerer på skitten strøm. Det pekes i denne forbindelse til Borgarting lagmannsretts avgjørelse den 3. november 2022 LB-2021-13629.
- (40) Energiklagenemnda viser til at regelen om fritak helt siden den ble opprettet har vært ment som en snever unntaksregel som skulle hensynta de som i dagligtale anses som «el-overfølsomme». Nemnda kan ikke se at lagmannsrettens domsbegrunnelse kan tas til inntekt for en utvidelse av unntaksregelen i avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav b, slik den har vært praktisert til nå. Både før og etter dommen fra Borgarting lagmannsrett har nettselskapene gitt fritak til personer som har vært ansett å oppfylle kravene for fritak, jf. § 4-1 annet ledd bokstav b. Det har vært vanlig praksis å installere AMS-måler uten kommunikasjonsmodul eller med deaktivert kommunikasjonsmodul hos disse kundene. Nemnda ser ikke noe grunnlag for å tolke Borgarting lagmannsretts avgjørelse dithen at fritaksregelen skulle utvides slik at nettselskapene ikke lenger kunne

tilby AMS-måler uten kommunikasjonsmodul til de kunder som har fått fritak fra AMS. Energiklagenemnda viser til tidligere avgjørelser hvor de samme spørsmålene er vurdert.

- (41) Etter gjeldende regelverk står nettselskapet fritt til å velge måler innenfor rammene av myndighetsbestemte krav, enten det gjelder type AMS-måler i ordinære saker eller type måler i de tilfellene hvor det er innvilget fritak fra plikten til å installere AMS. Nemnda vil peke på at nettselskapene er strengt regulerte monopoler. Disse har plikt til å sørge for at måling og avregning av strømforbruk foregår korrekt, slik at sluttbruker blir belastet for riktig forbruk og nettkostnad. Slik vil også de øvrige sluttbrukerne få korrekt belastning gjennom nettariffen. Innenfor disse rammene har nettselskapene på enkelte områder handlingsrom til å selv vurdere hva som er de mest hensiktsmessige tekniske løsningene.
- (42) Klager har ikke et krav etter forskriften om å få installert en ny måler i primærbolig eller fritidsbolig/sekundærbolig tilsvarende den gamle eller en annen type måler som ikke er en AMS-måler uten kommunikasjonsmodul. Nemnda kan heller ikke se at bestemmelsen om fritak fra AMS innebærer at nettselskapet, etter å ha fjernet eller deaktivert kommunikasjonsmodulen fra en AMS-måler, er pliktig til å gjennomføre ytterligere tiltak som skjerming eller filter. Klager har heller ikke et krav etter forskriften til å få fritak fra installasjon av AMS i naustet.

5 Vedtak

- (43) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. **Klagen tas ikke til følge.**
2. **Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202403752-7 datert 14. mai 2024 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 16. oktober 2024

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Edna Grepperud
Nemndsmedlem

Helle Grønli
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur